

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VIII

Ocenę **niedostateczna** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczająca** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Omawia miejsca zbrodni hitlerowskich i najstraszniejsze katownie nazistowskie.
2. Omawia miejsca masowych egzekucji polskich oficerów.
3. Omawia podstawowe problemy życia codziennego z jakimi spotkali się Polacy tuż po zakończeniu wojny.
4. Omawia główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów.
5. Omawia postanowienia Soboru Watykańskiego II.
6. Wymienia ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie z których utworzono GG.
7. Wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie.
8. Wymienia polskie okręty wojenne biorące udział w II wojnie światowej i zna ich osiągnięcia raz wymienia polskie formacje zbrojne, które walczyły z Niemcami.
9. Wymienia miejsca bitew stoczonych przez polskie oddziały po stronie aliantów.
10. Wymienia najważniejsze ugrupowania polityczne działające w konspiracji.
11. Wymienia państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945 r.
12. Wymienia państwa będące potęgami kolonialnymi.
13. Wymienia główne organy UE i ich funkcje oraz podaje przyczyny ich powstania.
14. Wymienia zjawiska świadczące o odwilży w Polsce.
15. Wymienia sąsiadów III RP.

Czytanie :

1. Rozumie ogólny sens czytanych wiadomości.

Uczeń wie kim byli: Irena Sendlerowa, Jan Karski, Janusz Korczak, Mordechaj Aleniewicz, Stalin, Winston Churchill, Franklin Delano Rosvelt, Koniew, Żukow, Montgomery, Einsehower, Hanz Frank, Janina Antonina Lewandowska, Władysław Raczkiewicz, Władysław Sikorski, Iwan Majski, Stanisław Mikołajczyk, Tomasz Arciszewski, Kazimierz Sosnkowski, Tadeusz Komorowski, Władysław Anders, Stanisław Sosabowski, Stanisław Maczek, Stanisław Skalski, Jan Bytnar, Tadeusz Zawadzki, Henryk Dobrzański, Cyryl Ratajski, Jan Piekalkiewicz, Jan Stanisław Jankowski, Stefan Grot – Rowecki, Michał Karaszewicz – Tokarzewski, Witold Pilecki, Jan Piwnik, Jan Nowak Jeziorański, Elżbieta Zawadzka, Stepan Bandera, Wanda Wasilewska, Zigmunt Berling, Tadeusz Bór – Komorowski, Antoni Monter Chruściel, Erich von dem Bach, Henry Truman, Kondrad Adenauer, George C. Marschall, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Osóbka – Morawski, Józef Cyrankiewicz, Stefan Wyszyński, Hieronim Dekutowski, Danuta Siedzikówna, Jan Rodowicz, August Emil Fieldorf, Konstanty Rokosowski, Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Jasir Arafat, Icchak Rabin, Fidel Castro, Nikita Chruszczow, Mao Zedong, Jean Monnet, Robert Schuman, Elvis Presley, Edward Ochab, Zbigniew Godlewski, Stefan Kisielewski, Kazimierz Górski, Ryszard Szurkowski, Wojciech Fibak, Irena Szewińska, Mirosława Hermaszewki, Breżniew, Gorbaczow, Ronald Reagan, Ryszard Kaczorowski, Lech Wałęsa, Jacek Kuroń, Tadeusz Mazowiecki, Adam Michnik, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller, Havel. Ceausescu, Jan Olszewski, Hanna Suchocka, Bronisław Komorowski, Lech Kaczyński, Leszek Balcerowicz, Wisława Szymborska, Andrzej Wajda, Roman Polański, Krzysztof Kieślowski, Breżniew, Wojciech Jaruzelski, Ryszard Kukliński, Bogdan Borusewicz, Jerzy Popiełuszko, Grzegorz Przemyk, Czesław Kiszczak, Zbigniew Brzeziński.

Słuchanie:

Podaje potrzebne informacje z wysłuchanego komunikatu.

Uczeń zna następujące daty i ich wydarzenia: 1 i 17 września 1939 r., 1940 r. i 1941r. styczeń 1942 r. , kwiecień 1943r. , czerwiec 1942 r. ; 6 czerwca 1944 r. ,8 maja, 6 sierpnia i 2 września 1945 r. ; 30 lipca 1941 r. ; kwiecień 1943 r.; 14 lutego 1942 r.; 1 sierpnia i 2 października 1944 r.; czerwiec 1989 r. i 1990 r.; 13 grudnia 1981r. i 1983.

Pisanie:

Uczeń krótko potrafi opisać:

1. Podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych w l. 1939 – 1941.
2. Przyczyny dekolonizacji i przyczyny wojen w Wietnamie i w Afganistanie..
3. Przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989 r.
4. Metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów.
5. Przykłady represji, jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

Świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej i dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji.

1. Omawia przebieg bitwy o Anglię i konflikt na kontynencie afrykańskim.
2. Omawia metody oporu, które stosowali Polacy wobec niemieckiego okupanta.
3. Omawia okoliczności powstania 1 Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki.
4. Omawia zbrodnie nazistowskie dokonane na ludności cywilnej i żołnierzach polskich w trakcie powstania i po jego zakończeniu.
5. Omawia w jaki sposób Polacy starali się nie dopuścić do przejścia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów.
6. Omawia w jaki sposób komuniści zapewnili sobie pełnię władzy.
7. Omawia rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej.
8. Omawia system totalitarny i wyjaśnia w jakim celu rządzący stosowali propagandę i indoktrynowali młodzież.
9. Omawia jakie znaczenie dla tzw. odwilży miała śmierć Stalina.
10. Omawia cel powstania Organizacji Jedności Afrykańskiej.
11. Omawia powody tego, że Palestyna jest zapalnym regionem Bliskiego Wschodu.
12. Omawia politykę Gospodarczą z rządów Gierka.
13. Omawia w jaki sposób starano się łamać monopol wydawniczy władzy.
14. Omawia przykłady represji jakie spadły na opozycję w czasie stanu wojennego.
15. Omawia wydarzenia związane z pacyfikacją kopalni „Wujek”.
16. Omawia okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole.
17. Wymienia chronologicznie podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem wojny.
18. Wymienia postanowienia konferencji techerańskiej, jałtańskiej i poczdamskiej.
19. Wymienia przyczyny klęsk państw osi i powstania syjonizmu..
20. Wymienia członków rządu polskiego na uchodźstwie.
21. Wymienia powody konfliktu polsko – ukraińskiego w Małopolsce Wschodniej.
22. Wymienia państwa odgrywające kluczową rolę w Radzie Bezpieczeństwa ONZ.
23. Wymienia skutki II wojny światowej dla ziem polskich .
24. Wymienia czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce.
25. Wymienia zmiany, które nastąpiły w życiu codziennym Polaków za Gierka.
26. Wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w ZSRS na początku lat 80.
27. Wymienia najważniejsze osoby biorące udział w obradach okrągłego stołu.
28. Wymienia najważniejsze wydarzenia z okresem Jesieni Narodów.

29. Wymienia główne przyczyny, dla których doszło do zmian geopolitycznych na mapie Europy.

30. Wymienia najważniejsze zmiany wprowadzone przez rząd T. Mazowieckiego.

Czytanie:

Wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, mapy i schematu.

1. Wskazuje na mapie: najważniejsze miejsca bitew .
2. Wskazuje trudności jakie pojawiły się w trakcie realizacji planu Balcerowicza.
3. Wie co się wydarzyło w Hiroszynie i Nagasaki;
4. Posługuje się pojęciami odnoszącymi się do wydarzeń z lat 1939 – 45.
5. Rozwija następujące skróty: ZWZ, SZP, AK, Bch, PPR, GL, AL, KRN, PKWN, NATO, RWPG, RFN, NRD, ZMP, UE, EWWS, MKS, NSZZ „Solidarność”, SLD, PSL, PIS, PO ,MBP, PZPR, OWP , CHRL, ZOMO, SB

Słuchanie:

Słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada i powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi.

1. Rozumie i wyjaśnia następujące pojęcia: wojna obronna, dziwna wojna, wojna zimowa, plan „Barbarossa”, pacyfikacja, kolaboracja, dywersja, sabotaż, holokaust, łapanka, getto, eksterminacja, alianci, drugi front, kamikaze, kapitulacja, zbrodnia katyńska i wołyńska, łagier, zsyłka, deportacja, dywizjon, brygada, folklista, gestapo, Szare Szeregi, cichociemni, plan „Burza”, godzina „W”, doktryna powstrzymywania, plan Marschala, żelazna kurtyna, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń, zimna wojna imperializm, blok wschodni i zachodni, blokada Berlina, repatriacja, nacjonalizacja, proces szesnastu, bezpieczeństwo, referendum, „Wolna Europa, amnestia, stalinizm, procesy pokazowe, indoktrynacja, kolektywizacja, inwigilacja, sowietyzacja, destalinizacja , Praska Wiosna, dekolonizacja, apartheid, rasizm, kryzys kubański, mur berliński, nazizm, wielki skok, Tiannmien, azjatycki tygrys, państwo opiekuńcze, społeczeństwo konsumpcyjne i informacyjne, ruch hipisowski, punk, rock and roll, feminizm, laicyzacja, globalizacja, poznański czerwiec, rehabilitacja, aparat partyjny, list otwarty, polityka antysyjonistyczna, cenzura, bibuła, drugi obieg, internowanie, stan wojenny, sankcje gospodarcze, okrągły stół, wybory powszechne, Jesień Narodów, Aksamitna rewolucja, restrukturyzacja, inflacja, prywatyzacja, gospodarka rynkowa, Trójkąt Weimarski i Wyszehradzki.

Pisanie:

Samodzielnie zapisuje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu.

1. Opisuje przebieg ofensywy niemieckiej w Europie Zachodniej.
2. Opisuje okoliczności wojny zimowej i przyłączenia nowych terenów przez ZSRS.
3. Opisuje życie codzienne Polaków w czasach okupacji.
4. Opisuje strukturę Polskiego Państwa Podziemnego.
5. Opisuje warunki w jakich żyli ludzie w Europie po zakończeniu II wojny światowej.
6. Opisuje przejawy złagodzenia polityki antykościelnej w czasach odwilży.
7. Opisuje sukcesy sportowe Polaków w okresie PRL.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

Przedstawia własne zdanie w rozmowie na wybrany temat i w niej uczestniczy.

Formułuje logiczne pytania i odpowiedź oraz wypowiada się w roli świadka.

1. Omawia przebieg działań militarnych we wrześniu 1939 r.
2. Omawia postanowienia konferencji w Jałcie, Teheranie i Poczdamie z uwzględnieniem sprawy polskiej.
3. Omawia wydarzenia na frontach w latach 1944 – 1945.
4. Omawia cele sowieckiej polityki okupowanej I metody, które stosowały władze ZSRS

5. Omawia w jakich okolicznościach utworzono polski rząd na uchodźstwie.
6. Omawia osiągnięcia jednostek na frontach II wojny światowej.
7. Omawia działalność najważniejszych ugrupowań politycznych działających w warunkach konspiracyjnych.
8. Omawia cele i formy realizacji planu „Burza” z uwzględnieniem przyczyny wybuchu powstania warszawskiego.
9. Omawia konsekwencje rozpadu koalicji antyhitlerowskiej.
10. Omawia proces podporządkowywania polskiej gospodarki władzy komunistycznej.
11. Omawia zmiany terytorialne i demograficzne na ziemiach polskich po 1945 r.
12. Omawia działania Polaków mające na celu niedopuszczenie do przejęcia pełnej kontroli nad Polską przez komunistów.
13. Omawia na czym polegało zaostrzenie polityki władz wobec Kościoła na początku lat 60.
14. Omawia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce.
15. Omawia przyczyny i skutki wystąpień z 1968 r., 1970 r. i 1976 r.
16. Omawia przykłady działań opozycji, które miały wesprzeć represjonowanych robotników uczestników protestów w czerwcu 1976 r.
17. Omawia twórczość pisarzy cenzurowanych.
18. Omawia najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego.
19. Omawia wydarzenia związane z katastrofą atomową w ZSRS i ich skutki.
20. Omawia jakie konsekwencje dla ZSRS miał udział w konflikcie w Afganistanie.
21. Omawia główne postanowienia podjęte podczas okrągłego stołu.
22. Omawia proces demokratyzacji na terenie Węgier, NRD, Czechosłowacji i Bułgarii.
23. Omawia wydarzenia związane z rozpadem Jugosławii.
24. Omawia zmiany w polskiej scenie politycznej na początku lat 90.
25. Omawia sytuację gospodarczą Polski w momencie przejęcia rządów przez gabinet T. Mazowieckiego.
26. Omawia przykłady pozytywnych i negatywnych zmian w życiu Polaków po 1989r.
27. Omawia główne etapy integracji Polski ze strukturami NATO i UE.
28. Wyjaśnia przyczyny przystąpienia USA do wojny.
29. Wyjaśnia dłaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom.
30. Wyjaśnia jakie działania i w jakim celu podjął Stalin, by stworzyć na ziemiach polskich nowy ośrodek władzy.
31. Wyjaśnia, czym było i jak się przejawiało odprężenie w stosunkach międzynarodowych.
32. Wyjaśnia, jak doszło do wystąpień w czerwcu 1956 r. oraz jakie był ich przebieg i konsekwencje.
33. Wyjaśnia czym był wyścig zbrojeń oraz wskazuje kto i z jakich powodów go rozpoczął.
34. Wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w ZSRS wpłynęły na upadek rządów komunistycznych w krajach bloku wschodniego.

Czytanie:

Odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, schemacie, tabeli, mapie i notatce.

1.. Wskazuje na mapie: Wołyń, Czarnobyl, Poznań, Katowice, Izrael, Palestynę, kraje członkowskie UE, Półwysep Synaj, Egipt, Wzgórze Galon, Syrię, Jordanie, Liban; główne punkty oporu Polaków we wrześniu 1939 r.; przebieg działań wojennych w l. 1939 – 1941; bitwy i kierunki działań wojennych w Europie, Afryce i na Dalekim Wschodzie;

miejsca zbrodni hitlerowskich; ziemie wcielone do Rzeszy i ziemie z których utworzono GG; linię podziału ziem polskich w 1939r.; tereny przyłączone do ZSRS; państwa pozostające pod wpływem komunizmu po 1945r.; kraje objęte wydarzeniami Jesieni Narodów; nowo powstałe państwa.

1. Porównuje potencjały militarne Polski i Niemiec we wrześniu 1939 r.
2. Porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej.
3. Porównuje okupację niemiecką na różnych terenach polskich.
4. Porównuje system rządów w Polsce i ZSRS.

Słuchanie:

Koncentruje uwagę podczas słuchania wypowiedzi innych i przekazuje najważniejsze treści oraz odróżnia informacje ważne od mniej ważnych.

1. Charakteryzuje okoliczności agresji niemieckiej na Związek Radziecki.
2. Charakteryzuje przyczyny powstania koalicji antyhitlerowskiej.
3. Charakteryzuje zbrodnię katyńska.
4. Charakteryzuje skutki polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe II w. światowej.

Pisanie:

Tworzy notatki zawierające wypowiedzenia pojedyncze i złożone.

1. Opisuje postawy władz krajów okupowanych wobec władz niemieckich.
2. Opisuje kolejne etapy polityki niemieckiej wobec Żydów.
3. Opisuje instytucje i organizacje, które tworzyły Polskie Państwo Podziemne.
4. Opisuje przebieg działań zbrojnych podczas powstania warszawskiego.
5. Opisuje trudności życia codziennego w powojennej Polsce.
6. Opisuje losy żołnierzy podziemia niepodległościowego.
7. Opisuje zasady działania komunistycznej gospodarki.
8. Opisuje wydarzenia związane z rewolucją Węgierską i Praską Wiosną.
9. Opisuje przebieg dekolonizacji w Indiach, RPA i Algierii.
10. Opisuje jak doszło do powstania państwa Izrael.
11. Opisuje stosunki japońsko – amerykańskie po 1945 r.
12. Opisuje etapy powstania UE.
13. Opisuje przemiany społeczne i kulturowe jakie nastąpiły u schyłku lat 50, 60 i 70.
14. Opisuje rozwój gospodarczy PRL za czasów Gierka.
15. Opisuje rządy Mazowieckiego..
16. Opisuje wydarzenia związane z rewolucją w Rumunii.
17. Opisuje okoliczności odzyskania niepodległości przez kraje bałtyckie.

Ocenę **bardzo dobra** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

Uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych oraz rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na dany temat.

Stosuje odpowiednie słownictwo, buduje wypowiedź o charakterze opisu i instrukcji oraz dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji języka.

1. Omawia politykę wyniszczenia stosowaną przez nazistów wobec Żydów, Romów i Słowian oraz główne postanowienia Karty atlantyckiej.
2. Omawia wydarzenia związane z wojną koreańską.
3. Omawia jak układały się stosunki pomiędzy ChRL a ZSRS po 1949 r.
4. Omawia sytuację gospodarczo – polityczną ZSRS w latach 80.
5. Omawia wyniki i skutki wyborów parlamentarnych w czerwcu 1999 r.
6. Wyjaśnia, dlaczego stosunek aliantów do sprawy polskiej podlegał przemianom.
7. Wyjaśnia, w jakim celu powstało ONZ.

8. Wyjaśnia, kiedy i gdzie doszło do przełomów na frontach wojny, od których rozpoczęła się klęska państw osi.
9. Wyjaśnia w jakich okolicznościach komuniści przejęli władzę w Chinach.
10. Wyjaśnia, dlaczego tak istotne było złamanie monopolu wydawniczego państwa komunistycznego.
11. Wyjaśnia, jakie miały konsekwencje porozumienia sierpniowe.
12. Wyjaśnia, jak doszło do powstania Wspólnoty Niepodległych Państw..

Czytanie:

Odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, tabeli, schemacie, notatce.

1. Porównuje okupację niemiecką na terenie Europy Zachodniej i Wschodniej.
2. Porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi.
3. Porównuje polityczne dążenia i sposoby działania okupantów niemieckiego i sowieckiego oraz wymienia podobieństwa i różnice między nimi.
4. Porównuje okres stalinizmu w państwach znajdujących się za żelazną kurtyną.
5. Porównuje proces przemian społecznych w krajach Zachodu za żelazną kurtyną i w krajach Trzeciego Świata.
6. Porównuje okoliczności rozpadu ZSRS, Czechosłowacji i Jugosławii.
7. Porównuje modele gospodarki polskiej przed i po 1989 r.
8. Dostrzega znaczenie i konsekwencje opuszczenia Polski przez wojska rosyjskie.
9. Dostrzega podobieństwa i różnice w przyczynach buntu studenckiego z 1968 r. i robotniczego z 1970 r.
10. Dostrzega długofalowe konsekwencje polityki gospodarczej Gierka.

Słuchanie:

Koncentruje uwagę podczas słuchaniu wypowiedzi innych, przekazuje i charakteryzuje najważniejsze treści i odróżnia informacje ważne od mniej ważnych.

Na podstawie słuchanego tekstu rysuje plan, ilustruje do tekstu, formułuje pytania i właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu.

1. Charakteryzuje podstawowe wydarzenia związane z przebiegiem działań wojennych.
2. Charakteryzuje wydarzenia polityczno – militarne rozgrywające się u schyłku I wojny światowej oraz wojnę obronną z września 1939 r.
3. Charakteryzuje agresywną politykę II Rzeszy, ZSRS i Japonii w l. 1939 – 1945.
4. Charakteryzuje metody stosowane przez nazistów wobec Polaków.
5. Charakteryzuje stosunki polsko – sowiecki od września 1939 r. do 1943 r.
6. Charakteryzuje działalność poszczególnych organów PPP i działalność Polaków poza granicami kraju w okresie wojny.
7. Charakteryzuje stosunki polsko – ukraińskie w czasach II wojny światowej.
8. Charakteryzuje postawę aliantów zachodnich i Stalina wobec walczącej Warszawy.
9. Charakteryzuje czynniki, które wpłynęły na zmianę struktury narodowościowej w Polsce i życie ludności polskiej na Kresach Wschodnich.
10. Charakteryzuje główne etapy przejmowania rządów w Polsce przez komunistów.
11. Charakteryzuje rolę władz polskich na uchodźstwie po II wojnie światowej i rolę propagandy w kształtowaniu społeczeństwa.
12. Charakteryzuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej.
13. Charakteryzuje stosunki Izraela z sąsiednimi państwami.
14. Charakteryzuje okoliczności powstania UE i analizuje proces powstawania i rozszerzania się UE.
15. Charakteryzuje zjawiska świadczące o odwilży na ziemiach polskich i życie codzienne w czasach Gomółki.
16. Charakteryzuje spór wokół obchodów Milenium państwa polskiego.

17. Charakteryzuje metody, których SB używała do prześladowania opozycjonistów.
18. Charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”.
19. Charakteryzuje najważniejsze ograniczenia praw obywatelskich wynikające z wprowadzenia na obszarze Polski stanu wojennego.
20. Charakteryzuje okoliczności, które doprowadziły do rozpoczęcia rozmów przy okrągłym stole.
21. Charakteryzuje procesy dekomunizacyjne na obszarze Czechosłowacji, Niemiec, Rumunii i Węgier.
22. Charakteryzuje przemiany ustrojowe w l. 1989 – 1997 i życie kulturalne II Rzeczypospolitej.
23. Charakteryzuje najważniejsze treści zawarte w Konstytucji II RP.
24. Charakteryzuje stosunki Polski z nowymi sąsiadami.

Pisanie:

Komponuje poprawnie pod względem składniowym, stylistycznym, językowym, wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji.

Redaguje instrukcje użytkowe i reguły zachowań w różnych sytuacjach życiowych.

Dokonuje autokorekty napisanego tekstu.

1. Opisuje przyczyny i dostrzega skutki wkroczenia Niemców i Sowieców na ziemię polskie.
2. Opisuje postawy społeczeństw okupowanych państw wobec władz niemieckich.
3. Opisuje okoliczności, które doprowadziły do podziału Niemiec.
4. Opisuje przyczyny i skutki rewolucji węgierskiej i Praskiej Wiosny oraz wojen w Wietnamie i w Afganistanie.
5. Opisuje skutki II wojny światowej dla świata i Polski.
6. Opisuje przyczyny, przebieg i skutki procesów dekolonizacyjnych w Azji i Afryce.
7. Opisuje stosunki japońsko – amerykańskie po 1945 r.
8. Opisuje reformy przeprowadzone przez Gorbaczowa.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

Przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązywania problemu, wykonania zadania i podejmuje rozmowę na temat jakiegoś zagadnienia historycznego spoza materiału znajdującego się w podręczniku.

1. Omawia i ocenia bilans wojny obronnej w Polsce i politykę Niemiec i ZSRS w l. 1939 – 1941.
2. Omawia i ocenia postanowienia konferencji w Teheranie z perspektywy interesu Polski i konferencji wielkiej trójki.
3. Omawia i ocenia zbrodnie niemieckie z okresu II wojny światowej na ziemiach polskich i skutki powstania U E.
4. Omawia i ocenia postanowienia układ Sikorski – Majska.
5. Omawia i ocenia funkcjonowanie i osiągnięcia PPP i działania komunistów na ziemiach polskich w l. 1943 – 1944.
6. Omawia i ocenia rolę Kościoła w podtrzymywaniu oporu przeciwko komunistycznej władzy w Polsce.
7. Omawia i ocenia rząd Gomółki i Gierka.
8. Omawia i ocenia wydarzenia 1980 i 1981.
9. Omawia i ocenia, czy słusznie stan wojenny uważany jest za kontrowersyjne wydarzenie w historii Polski.
10. Omawia i ocenia politykę zagraniczną II RP.
11. Dokonuje uproszczonej oceny skutków znaczenia powstania.

12. Dokonuje oceny rządów komunistów w Chinach.
13. Dokonuje bilansu II wojny światowej i procesów dekolonizacyjnych w Afryce i Azji z nich wynikające.
14. Dokonuje próby oceny zmian geopolitycznych na mapie Europy u schyłku XX w. oraz dostrzega szanse i zagrożenia .
15. Tłumaczy rolę jednostek na losy krajów i świata.

Czytanie:

Czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty spoza wiadomości przewidzianych w programie nauczania.

Odczytuje głośno treści tematów i dokonuje ich interpretacji.

1. Dostrzega na czym polega wyjątkowość zagłady Żydów, której Niemcy dokonali na ziemiach polskich.
2. Dostrzega znaczenie użycia bomb atomowych.
3. Dostrzega konsekwencje decyzji podjętych przez wielką trójkę na konferencjach.
4. Dostrzega szanse wynikające z powstania UE.
5. Dostrzega znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich dla pojednania polsko – niemieckiego po II wojnie światowej.
6. Dostrzega znaczenie wyboru Polaka Karola Wojtyły na tron papieski.
7. Dostrzega znaczenie wydarzeń 1989 r. dla kształcenia II RP.
8. Dostrzega symboliczne znaczenie upadku muru berlińskiego.
9. Dostrzega znaczenie wręczenia nagrody Nobla Lechowi Wałęsie w 1983 r.

Słuchanie:

Odczytuje i analizuje przenośny sens wiadomości.

1. Analizuje wydarzenia wojenne z lat 1941 – 1944.
2. Analizuje przyczyny klęsk państw osi.
3. Analizuje na czym polega kłamstwo katyńskie.
4. Analizuje przyczyny z powodu których konflikt ukraińsko – polski przyjął tak krwawą formę.
5. Analizuje kształtowanie się nowego układu sił politycznych na świecie po II wojnie światowej i funkcjonowanie elementów systemu stalinowskiego w Polsce.
6. Analizuje postawy Polaków wobec władzy komunistycznej.
7. Analizuje cechy charakterystyczne dla ustroju krajów znajdujących się w sowieckiej strefie wpływów.
8. Analizuje sytuację polityczną Izraela i Palestyny po II wojnie i w czasach współczesnych.
9. Analizuje przyczyny i skutki zimnowojennej rywalizacji USA i ZSRS.
10. Analizuje zjawiska amerykanizacji i globalizacji.
11. Analizuje politykę Gomółki i Gierka oraz Jaruzelskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań władzy wobec protestujących.
12. Analizuje proces powolnego upadku ZSRS.
13. Analizuje przemiany obozu politycznego wywodzącego się z Solidarności.
14. Analizuje dlaczego Polska pod koniec XX wieku wciąż znajdowała się na niższym poziomie rozwoju gospodarczego niż kraje zachodnie.

Pisanie:

Tworzy samodzielne wypowiedzi cechuje się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją i właściwym doбором środków językowych.

Wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcję fleksyjną i składniową i estetyką zapisu wypowiedzi.

1. Opisuje bilans skutków II wojny światowej na ziemiach polskich.
2. Opisuje i ocenia działania komunistów mających na celu zniewolenie Polski.

3. Opisuje pozycję i rolę polskiego Kościoła katolickiego po II wojnie światowej.